

Indenrigs- og sundhedsministeren

31. marts 2023

Sagsnr: 2022 - 955

Kære Sophie Løhde

Jeg skriver til dig, fordi jeg er oprigtigt bekymret for retssikkerheden for de - heldigvis få læger - der oplever at blive sigtet eller tiltalt for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om forbrydelser mod kønssædeligheden. Ikke mindst fordi sagerne kan hvile på et spinkelt grundlag.

Jeg har sidste år korresponderet med Magnus Heunicke om problemstillingen, som ikke afviste, at reglerne for Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn kunne indrettes mere hensigtsmæssigt, både af hensyn til patientsikkerheden, sundhedspersoners retssikkerhed og læring.

Magnus Heunicke opfordrede Lægeforeningen til at gøre sine synspunkter gældende som led i evalueringen af Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn.

Problemstillingen er blevet aktualiseret i forbindelse med en nylig afgjort sag, som har været omtalt i dagspressen, hvor en enig domsmandsret har frifundet en læge i en sag, hvor der var nedlagt påstand om blufærdighedskrænkelse.

Vedkommende læge havde i næsten to år været afskåret fra at arbejde som læge, idet Styrelsen for Patientsikkerhed havde frataget ham autorisationen administrativt pga. af den mistanke, der var rejst mod ham i forbindelse med den verserende straffesag.

Den konkrete sag har vist, at man som læge kan risikere - på baggrund af én enkelt patients påstand om grænseoverskridende adfærd - at blive forhindret i at udøve sit erhverv flere år, mens sagen undersøges og behandles af politiet og domstolene. Det skyldes, at praksis i den type sager er, at Styrelsen for Patientsikkerhed fratager autorisationen administrativt, mens straffesagen verserer.

I den periode, hvor en straffesag verserer, risikerer lægen derfor at stå uden indtægt og ultimativt at gå konkurs. Samtidig har en læge ikke udsigt til nogen form for økonomisk kompensation, såfremt lægen måtte ende med at blive frifundet.

Dette er åbenbart urimeligt.

Formanden

Domus Medica
Kristianiagade 12
DK-2100 København Ø

Tlf.: +45 3544 8500
E-post: dadl@dadl.dk
www.laeger.dk

Lægeforeningen støtter naturligvis et stærkt tilsyn, som griber ind i alvorlige sager – det må der ikke være tvivl om.

Men det er samtidig afgørende, at læger har den nødvendige retssikkerhed og kompenseres i en situation, hvor en læge uberettiget har været under mistanke for at have begået et strafbart forhold over for en patient, og derfor har fået frataget sin autorisation og mulighed for at arbejde som læge.

Læger er særligt udsatte i kraft af deres profession

Lægers behandling af patienter forudsætter en gensidige tillid i læge-patient-relationen.

Det ligger i selve lægerollen, at der vil være situationer, hvor en læge vil skulle undersøge patienter intimt, ligesom der vil være patienter, som pga. af deres sygdom har en forvrænget opfattelse af virkeligheden. Læger vil derfor ofte befinde sig i situationer, hvor der vil være øget risiko for, at der kan opstå misforståelser, og hvor en patient kan opfatte en for patienten intim, men for lægen helt almindelig undersøgelse, som et udtryk for, at lægen har udvist en krænkende adfærd.

Tavshedspligten er afgørende for at kunne etablere den nødvendige tillid i relationen mellem læge og patient. Forudsætningen for at kunne udmønte denne er, at patient og læge har et fortroligt rum, hvor patienten kan lade sig undersøge, og hvor læge og patient kan drøfte patientens inderste tanker. Mange læger har således ikke - i modsætning til andre professioner - mulighed for at betinge sig, at der skal være andre personer til stede under en konsultation, da dette vil være i konflikt med patientens krav på fortrolighed i læge-patient-relationen.

Der ligger således i lægeprofessionen en indbygget øget risiko for, at læger uretmæssigt kan blive gjort til genstand for påstande om krænkende adfærd. Samtidig forvalter Styrelsen for Patientsikkerhed sin tilsynsopgave på en måde, hvor man ikke tillader, at læger, som beskyldes for at have krænket en patient, fortsat kan arbejde, heller ikke under særlige vilkår, mens sagen oplyses nærmere af politiet eller behandles i retssystemet. Samfundet bør derfor tage på sig at kompensere en læge økonomisk, hvis en sag om påstået krænkelse efterfølgende opgives, eller lægen frifindes for tiltalen ved domstolene.

Lægeforeningen frygter, at den nuværende retstilstand medfører, at læger bliver bange for at være alene med patienter eller afstår fra at udføre visse former for somatiske undersøgelser af frygt for de enorme afledte konsekvenser, såfremt de efterfølgende bliver udsat for en påstand om at have krænket en patient. Dette vil i sidste ende gå ud over patientsikkerheden.

Lægeforeningen har derfor udarbejdet en række konkrete forslag til, hvordan man kan ændre på den nuværende uholdbare situation og dæmme op for den stigende bekymring blandt læger, forslag som i sidste ende vil være med til at forbedre patientsikkerheden.

Lægen skal have krav på erstatning, hvis sagen opgives, eller der sker frifindelse

Ordningen kan udformes således, at læger i sager, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed har truffet afgørelse om midlertidigt at fratage lægen autorisationen eller at indskrænke dennes virksomhedsområde på baggrund af en påstået krænkelse fra en patient, automatisk får adgang til erstatning, hvis sagen efterfølgende opgives, eller lægen frifindes ved domstolene.

I dag er lægen henvist til at rejse en civil sag mod Styrelsen for Patientsikkerhed ved domstolene med udgangspunkt i dansk rets almindelige erstatningsregler. Det er en administrativ tung og bekostelig proces, hvor lægen – for at opnå erstatning – bl.a. vil skulle bevise, at styrelsen har handlet dodelværdigt (culpøst).

Der er derfor behov for at indføre en ny erstatningsordning, som på objektivt grundlag sikrer, at lægen kan blive kompenseret økonomisk for den ulempe, som er forbundet med at blive sigtet eller tiltalt for en sædelighedsforbrydelse, og for det økonomiske tab, som lægen lider ved at have været frataget mulighed for at arbejde som læge, mens sagen verserer.

Behov for at sikre hurtigere sagsbehandling og proportionelle sanktioner

For at sikre, at sager, hvor en læge som følge af tilsynssanktioner fra Styrelsen for Patientsikkerhed forhindres i at arbejde som læge, grundet sigtelse eller tiltale for sædelighedsforbrydelser, fremmes, er der desuden behov for at indbygge nye retssikkerhedsgarantier i autorisationslovgivningen.

Det skal for det første sikres, at tilsynssanktioner, der er en konsekvens af mistanke, sigtelse eller tiltale for sædelighedsforbrydelser ikke kan oprettholdes i måneder eller år, mens en sag behandles af Styrelsen for Patientsikkerhed, politiet eller anklagemyndigheden.

Der er desuden behov for at stille skærpede krav til den proportionalitetsvurdering, som Styrelsen for Patientsikkerhed foretager, når den skal fastsætte den konkrete sanktionstype i sagerne.

Lægeforeningen håber, at regeringen vil være med til at tage ansvar for at forbedre den nuværende retstilstand, som er under pres pga. den aktuelle lovgivning og praksis. Lægeforeningen ser også frem til, at forslagene vil kunne drøftes i forbindelse med den kommende møderække om opfølgning på evalueringen af Styrelsens for Patientsikkerheds sundhedsfaglige tilsyn, som jeg gerne vil benytte lejligheden til at kvittere for.

Jeg vedlægger t.o. kopi af korrespondance med den tidligere sundhedsminister om problemstillingen samt kopi af forslag til konkrete regelændringer.

Med venlig hilsen

Camilla Noelle Rathcke

Vedlagt:

- Lægeforeningens forslag til regelændringer
- Lægeforeningens brev af 6. april 2022 til Sundhedsministeriet
- Svar af 29. juni 2022 fra daværende sundhedsminister Magnus Heunicke
- Artikel fra Ugeskrift for Læger: Når lægen går tæt på: »Det er ikke patienterne, jeg er bange for. Det er STPS«
- Artikel fra Dagens Medicin: Læger skal have krav på erstatning i tilsynssager

